

2025 RAMAZAN VAAZ SİLSİLESİ:

22.GÜN

MÜ'MİNİN MÜ'MİNLE İLİŞKİSİ!

(ZULMETMEME, YARDIM ETME VE KARDEŞLİK BİLİNCİ)

YAZAR: ALİ AYKAÇ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

Dünya hayatı ancak bir oyun ve eğlenceden ibarettir.
Ahiret yurdu ise takva sahipleri için elbette daha hayırlıdır.

Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?

Bakara, 2/185.

iletişim : (0)541 934 3778

daha fazlası için: www.aliaykac.com

Bu içerik, yazarının izni olmadan kısmen veya tamamen kopyalanamaz ve dağıtılamaz. İlgili yasağa aykırı hareket eden kişiler hakkında, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre telif hakları kapsamında yasal işlem başlatılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Hamd insanı yaratan, ona **akıl, vicdan ve merhamet duygusunu bahşeden**, kulları arasında **adaleti, yardımlaşmayı ve dayanışmayı emreden Allah’a** ﷺ mahsustur. O **Kerîm**’dir; cömertliğin ve ihsanın kaynağıdır. O **Rahîm**’dir; kullarına merhamet eder ve onlara aralarındaki kardeşliği pekiştirmeyi öğütler. **Salât ve selâm**, insanların **birbirlerine karşı sorumluluklarını** en güzel şekilde öğreten, sadece ibadetle değil, **toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayla da kulluğun zirvesine ulaşılacağını** gösteren **Peygamber Efendimiz** ﷺ’e, onun âline, ashabına ve kıyamete kadar onun izinden yürüyen tüm mü’minlerin üzerine olsun!

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

Ramazan ayı, yalnızca **oruçla nefsi terbiye etmekten** ibaret değildir. Oruç, insanı sadece açlığa ve susuzluğa sabretmeye alıştırmaz; aynı zamanda **başkalarının hâlini anlamayı, onların sıkıntılarına ortak olmayı ve toplum içinde kardeşlik bağlarını güçlendirmeyi** öğretir. Kur’ân-ı Kerîm’de Ramazan ayının, insanlığın doğru yolu bulması için bir hidayet rehberi olan Kur’an’ın indirildiği ay olduğu bildirilir: ***“Dünya hayatı ancak bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Ahiret yurdu ise takva sahipleri için elbette daha hayırlıdır. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?”***¹

¹ Bakara, 2/185. شَهْرُ رَمَازَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

Bu ay, sadece bireysel ibadetlerin yoğunlaştığı bir zaman dilimi değil, aynı zamanda **toplumun tüm kesimlerini bir araya getiren, yardımlaşmayı ve dayanışmayı teşvik eden bir rahmet mevsimidir**. Oruç, sadece bireysel bir çile değil, toplumun her ferdinin **birlikte yaşadığı, hissettiği ve paylaştığı bir ibadettir**. Ramazan'ın sonunda zengin-fakir herkesin aynı sofrada buluşmasını sağlayan **zekât ve sadaka ibadeti**, İslam'ın sosyal adaleti sağlama ilkesinin en somut örneklerindendir. Peygamber Efendimiz ﷺ, Ramazan ayının yardımlaşma ve cömertlik ayı olduğuna dikkat çekerek şöyle buyurmuştur: **“Sadakanın en faziletlisi, Ramazan ayında verilen sadakadır.”**²

Bu hadis, Ramazan ayının, **infak ve yardımlaşmanın zirveye çıktığı bir zaman dilimi olması gerektiğini** vurgular. Çünkü bu ayda, **bir lokma ekmeğe muhtaç olanların gözleri, hayır sahiplerinin ellerine bakar**. Bir yetimin başını okşamak, bir fakirin elinden tutmak, bir komşuya iftarlık göndermek, **oruç ibadetinin ruhunu anlamak** demektir. Ramazan, sadece aç kalmanın ötesinde, **“diğer açları da hatırlamak”** demektir. Allah Resûlü ﷺ, bu ayın sosyal yönüne dair şu müjdeyi vermiştir: **“Kim bir oruçluyu iftar ettirirse, o kişinin sevabı kadar sevap alır. Üstelik oruç tutanın sevabından da hiçbir şey eksilmez.”**³

² Tirmizî, Zekât, 28. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ صَدَقَةٌ فِي رَمَضَانَ.

³ Tirmizî, Savm, 82. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ، غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْءٌ.

Bu müjde, iftarın sadece bir yemeğin paylaşılması olmadığını, aynı zamanda manevî bir bağ kurma, dayanışma ruhunu diri tutma ve toplumda kardeşlik duygularını güçlendirme vesilesi olduğunu göstermektedir.

Modern çağın bireyselleşmeyi yücelten, insanı kendi kabuğuna çekilmeye zorlayan ve geleneksel bağları zayıflatan anlayışına karşı, İslam, insanı cemaat içinde yaşayan bir varlık olarak tanımlar. Çünkü insan, yalnız kaldığında zayıf, topluluk içinde ise kuvvetlidir. Komşular, akrabalar ve dostlar, bu yolculukta insana eşlik eden, onu yalnızlıktan kurtaran, hayata anlam katan en kıymetli nimetlerdir. Ne var ki günümüz insanı, teknolojinin sağladığı sanal bağlara aldanarak, gerçek bağlarını ihmal etmeye başlamıştır. Bu zaman dilimlerini fırsat bilip, bu kopuklukları gidermek, insanî ve İslamî bağlarımızı yeniden güçlendirmek için büyük bir fırsattır.

Bir zamanlar komşu hakkı, kan bağı olmayan ama akrabalık kadar önemli görülen bir hukuktu. Komşular, sevinçte ve kederde bir aile gibi olurdu. Bugün ise, aynı apartmanda yan dairede kimin yaşadığını bilmeyen, bir selamı çok gören, hatta kapı önünde karşılaştığında başını öte yana çeviren bir nesil yetişiyor. Oysa İslam, komşuluk ilişkilerini ibadet kadar önemli sayar. Peygamber Efendimiz ﷺ komşuluk hakkında şöyle buyurmuştur: *“Cebrail bana komşu hakkında o*

kadar çok tavsiyede bulundu ki, neredeyse onu mirasçı yapacak sandım.”⁴

Bu hadisin ışığında, komşunun sadece günlük selamlaşmalardan ibaret olmadığı anlaşılır. Komşuluk, bir sorumluluktur, bir emanettir. Aç kalan bir komşunun yanında tok yatmanın vebali vardır. Ramazan ayı, bu sorumluluğu yerine getirmenin en güzel zamanıdır. **İftar sofralarında paylaşmak, bir tabak sıcak yemekle gönül almak**, komşuluğun ruhunu yeniden ihya etmenin yollarıdır.

İslâm'da akrabalık bağları da koparılmaması gereken bir zincirdir. Akrabalık, sadece bir **kan bağı değil**, aynı zamanda bir manevî sorumluluktur. Kur'an-ı Kerim, **akrabalık bağlarını koparmanın ağır bir günah olduğunu** şu ayetle bildirmiştir: *“Allah’a verdikleri sözü bozanlar, Allah’ın korunmasını emrettiği akrabalık bağlarını koparanlar ve yeryüzünde fesat çıkaranlar var ya, işte lanet onlarıdır ve yurtlarının kötüsü onlarıdır.”⁵*

⁴ Buhârî, Edeb, 28; Müslim, Birr, 140. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ، حَتَّى طَنْتُ أَنَّهُ سَيُورَثُهُ

⁵ Ra'd, 13/25. وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ ۖ وَالَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

Bu ayet, akraba bağlarını koparanların yalnızca sosyal değil, aynı zamanda uhrevî bir bedel ödeyeceğini ortaya koymaktadır. Günümüzde “yoğunluk”, “iş güç”, “şehir hayatı” gibi bahanelerle, en yakınlarımızı bile ihmal eder hale geldik. Ramazan, bu ihmali telafi etmenin en güzel fırsatıdır. **Bir telefon, bir ziyaret, bir gönül alıcı söz, bir dargını barıştırmak, akrabalık bağlarını yeniden kuvvetlendirecek adımlardır.**

İslam’da kan bağı kadar değerli olan bir başka bağ da **iman kardeşliğidir**. Müminler, birbirlerinin kan bağından olmasa da **iman bağıyla kardeşirler**. Ramazan, bu kardeşliği pekiştirme ayıdır. **Gönülden gelen bir selam, samimi bir dua, ihtiyaç sahibine yapılan bir yardım, bu kardeşliği ihya eder. Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur: “Mümin, müminin kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmana teslim etmez. Kim kardeşinin bir ihtiyacını giderirse, Allah da onun ihtiyacını giderir.”⁶**

Ramazan, zengini fakirle, varlıklıyı yoksulla, güçlü olanı zayıf olanla bir araya getiren büyük bir kardeşlik sofrasıdır. Bu ayda, **infak ederek, paylaşarak, yetimleri gözeterek, gerçek anlamda İslamî kardeşlik bilincini yaşayabiliriz.**

İnsan yalnız bir varlık değildir. İslam, insanı insana zimmetli kılmıştır. Bugün belki fakir bir komşuya sıcak bir çorba ikram etme, belki uzaktaki bir akrabaya hatırlar sorma,

⁶ Buhârî, Mezâlim, 3; Müslim, Birr, 58. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ ، لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ

belki de yolda karşılaştığımız bir mümine içten bir tebessümle selam verme vakti gelmiştir.

Ramazan, sadece oruç tutmak, aç kalmak, teravih kılmak değil, aynı zamanda kaybolan insanî değerlerimizi yeniden kazanma ayıdır. Bağlarımızı koparan modern dünyanın soğuk yüzüne inat, merhameti, sevgiyi ve dayanışmayı yeniden inşa etme vaktidir.

Rabbimiz! Bizleri, Ramazan'ın bereketiyle paylaşmayı öğrenen, mağfiretiyle kardeşliğimizi pekiştiren ve rahmetiyle dayanışma ruhunu kuşanan kullarından eylesin!

Rabbimiz! Bizleri, Ramazan'ın feyziyle olgunlaşan, infakla arınan, kardeşlik bilinciyle güçlenen kullarından eylesin!

(Âmin!..)

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه